

بررسی تطبیقی ازدواج اجباری در نظام حقوقی ایران و حقوق جزای بین‌الملل

زینب خمیرانی بی‌آزار کودهی*، دکتر مهین سبحانی،

1395-6-31

ازدواج اجباری عبارت از مجبور کردن یا تحت فشار درآوردن فردی برای ازدواج است. به عبارت دیگر، زن یا مرد جوانی در اثر فشار روحی یا جسمانی مجبور به ازدواج ناخواسته شود. ازدواج اجباری مصداق تضییع حقوق انسان‌هاست. ویژگی اصلی ازدواج‌های اجباری، تحمیل وضعیت زناشویی بر یک طرف یا طرفین برخلاف رضایت قلبی آنان است و این رابطه در شرایطی شکل می‌گیرد که رضایت بر اثر تهدید و اجبار معیوب گردیده باشد. ازدواج‌های اجباری از جمله جرایم ناشی از خشونت جنسی هستند. ازدواج اجباری در قوانین ایران جرم‌انگاری نشده، می‌توان ماده 646 قانون مجازات اسلامی را مصداقی از جرم‌انگاری ازدواج اجباری دانست که مربوط به ازدواج قبل از بلوغ بدون اذن ولی است که در این صورت رضایت در کودک معنا ندارد. پس ازدواج کودک در هر صورت اجباری است. به همین دلیل ازدواج کودک در اسناد حقوق بشری مطلقاً ممنوع شده است که البته این ماده نسخ شده است. در اسناد بین‌المللی از جمله کنوانسیون منع تبعیض علیه زنان ازدواج اجباری کودکان منع شده و در اعلامیه جهانی حقوق بشر در ماده 16 خود به اراده‌ی افراد و سن بلوغ در ازدواج اشاره شده است اما مجازات‌های مستقلی برای جرمی تحت عنوان ازدواج اجباری پیش‌بینی نشده است. در این راستا می‌توان به بند 7 ماده 2 اساسنامه دادگاه ویژه سیرالئون و جزء «ز» بند 1 ماده 7 اساسنامه دیوان بین‌المللی کیفری در قالب جنایت علیه بشریت در رسیدگی به جرایم جنسی از جمله بردگی جنسی اشاره کرد که البته با ازدواج اجباری فرق دارد، اما می‌توان با توجه به معیار مشابه آن را به ازدواج اجباری نیز تسری داد.

کلمات کلیدی : واژگان کلیدی: خشونت جنسی، حقوق کودک، بردگی جنسی

[Islamic Azad University, Rasht Branch - Thesis Database](#)

[دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت - سامانه بانک اطلاعات پایان نامه ها](#)